

Utdanningsdirektoratet

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem og nasjonale prøver

Regional konferanse
Trondheim 24. april

Prosjektleder Ole Christian Melhus

Om innlegget

- Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem – lokalt ansvar

- Nasjonale prøver
- Kartleggingsprøver

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem – lokalt ansvar

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem

- Det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet setter fokus på utvalgte indikatorer knyttet til læringsresultater, læringsmiljø, ressurser og gjennomstrømming
- Gir mulighet for den enkelte skole og skoleeier til å gjøre egne vurderinger og relatere til nasjonale mål
- Lokalt vurderings- og utviklingsarbeid er en nødvendig del av det nasjonale kvalitetssystemet
- Å ha et *nasjonalt* system for kvalitetsvurdering på sentrale områder er mer effektivt og kan sikre høyere kvalitet på datagrunnlaget enn om hver enkelt skoleeier skulle utforme sitt eget system.

Nasjonal og lokal vurdering

<u>Lokalt nivå:</u>

Vurdering som grunnlag for kvalitetsutvikling gjennom

- Skolebasert vurdering
- Tilsyn
- Brukerundersøkelser
- Karakterstatistikker
- Nasjonale prøver og kartleggingsmateriell

<u>Nasjonalt nivå:</u>

Vurdering som grunnlag for politikkutforming gjennom

- Nasjonale prøver
- Tilsyn
- Forskning og evaluering
- Internasjonale studier
- Statistikk

Det sammenhengende prøve- og vurderingssystemet

Tiltak	Formål
Kartleggingsmateriell	- Avdekke behov for individuell oppfølging og tilrettelegging på individ- og skolenivå
Karakter- og læringsstøttende prøver	- Undersøke hva eleven kan innenfor sentrale områder av faget, og ut fra denne dokumentasjonen bestemme hvor kreftene må settes inn for at eleven skal mestre faget bedre
Veiledningsmateriell	- Synliggjøre hvordan skoleeiere, skoler og lærere kan anvende prøve- og vurderingssystemet pedagogisk
Nasjonale prøver	- Kartlegge i hvilken grad elevenes grunnleggende ferdigheter er i samsvar med læreplanens kompetansemål - Gi informasjon til elever, lærere, foresatte, skoleledere, skoleeiere, de regionale myndigheter og det nasjonale nivået som grunnlag for forbedrings- og utviklingsarbeid
Avgangsprøve og eksamen/fag- og svenneprøve	- Avsluttende vurdering som har til formål å informere samfunnet, arbeidslivet og aktuelle utdanningsinstitusjoner (avtakere) om den kompetansen den enkelte elev/lærling har oppnådd.
Internasjonale studier	- Vurdere norske elevers kompetanse relatert til andre land - Grunnlag for indikatorutvikling og politikkutforming

Nye skoleporten

- Nettstedet skal presentere relevant og pålitelig informasjon til skoleeiere og skoleledere for bruk i lokalt arbeid med kvalitetsvurdering på områdene
  - Læringsutbytte
  - Læringsmiljø
  - Ressurser
  - Gjennomføring
- Nettstedet vil også gi informasjon til allmennheten
  (åpen og lukket del)
- Det utvikles standardrapporter. I tillegg vil det bli mulighet til å utvikle egendefinerte rapporter
- Forklaringer knyttet til forståelse av datagrunnlaget i standardrapportene
- Ikke rangering av resultatene fra nasjonale prøver

Oppsummering NKVS

- Våren 2006: Nye premisser for nasjonale prøver, *supplert* med obligatoriske kartleggingsprøver som verktøy for læreren, samt revisjon av Skoleporten.no for publisering av data og resultater om tilstanden i norsk skole

  > ”Det er viktig at skole-Norge nå samler seg om nødvendigheten av å drive både kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling som grunnlag for forbedring av opplæringen”

- St.meld. nr. 16: Skoleledelsen har behov for informasjon om utviklingen i skolens resultater for å kunne målrette skolens utviklingsarbeid.

Nasjonale prøver

Nasjonale prøver vs. kartleggingsprøver

- Nasjonale prøver skal først og fremst skal gi informasjon om gruppe av elever, dvs. informasjon på systemnivå.
- Kartleggingsprøver skal gi detaljert informasjon til lærer om den enkelte elev
- I skoleåret 2007-08 vil det bli gjennomført både nye nasjonale prøver og nye obligatoriske kartleggingsprøver

Hvorfor trenger vi begge deler?

- Resultatene fra nasjonale prøver skal først og fremst være bidrag til kvalitetsutvikling på systemnivå (nasjonalt og lokalt)

- Kartleggingsprøver skal måle elevenes ferdigheter på et tidlig tidspunkt i grunnopplæringen, og på den måten være et hjelpemiddel for å tilpasse opplæringen bedre til den enkelte elev

Bruk av resultater fra nasjonale prøver

- Sammenstille resultatene fra nasjonale prøver med annen type informasjon (ressurser, læringsmiljø, gjennomstrømming)
  - Skoleporten som styringsverktøy
- Bruk av resultater i opplæringen
  - Gir resultatene fra nasjonale prøver en indikasjon på at det er nødvendig med ytterligere kartlegging?
- Bruk av resultater kan for eksempel innbære
  - Sammenlikne ”egne” prestasjoner med forhåndsdefinerte nivåer på en skala (målrelatert vurdering)
  - Sammenlikne ”egne” prestasjoner med prestasjoner på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå

Nasjonale prøver før og nå

- Omfanget er redusert
- Bedre kvalitet på prøvene:
  - Felles rammeverk for å sikre pålitelighet
  - Løpende kvalitetssikring
  - Grundig utprøving
- Gjennomføring om høsten
- Både åpne oppgaver og flervalgsoppgaver, men hovedvekt på flervalgsoppgaver
- Ingen forberedelser til prøvene
- Alle foreldre og elever skal få tilbakemelding om egne resultater
- Enklere og mer brukervennlig gjennomføring
- Helhetlig informasjon og veiledning, og målgruppetenkning
  - All informasjon på Utdanningsdirektoratets nettsider
- Mer involvering av brukerorganisasjonene

Status

- Arbeidet med prøvene er i rute
- Prøvene er pilotert høsten 2006 og kvaliteten er god
- Prøvedatoer 5. og 8. trinn:
  - Lesing på norsk for begge trinn: torsdag 20. september.
  - Regning for begge trinn: tirsdag 25. september.
  - Lesing på engelsk for begge trinn (elektronisk): uke 36 og 37 (5. trinn) og uke 38 og 39 (8. trinn)

Rammeverket for nasjonale prøver

- Hensikten med rammeverket for de nasjonale prøvene er å etablere et felles grunnlag for utforming, gjennomføring, rapportering og bruk av prøvene.

- Rammeverket skal beskrive formålet med nasjonale prøver og avgrense de grunnleggende ferdighetene regning og lesing på norsk og engelsk. Rammeverket skal videre angi metodiske krav til gjennomføringen og krav til rapportering fra prøvene.

- Rammeverket er et styringsdokument som skal sikre kvalitet i arbeidet med prøvene. Målgruppen for rammeverket er i første rekke fagmiljøene som skal utforme nasjonale prøver og Kunnskapsdepartementet.

Hva skal måles?

- Elevenes grunnleggende ferdigheter på *tvers av fag* med utgangspunkt kompetansemål etter 4. og 7. årstrinn i LK06
- Utvalg av områder innenfor regning, lesing på norsk og lesing på engelsk
- Mer informasjon og eksempeloppgaver på nettet

Krav til kvaliteten på prøvene

Rammeverket setter tydelige kvalitetskrav til prøvene:

- Sikre at prøvene måler grunnleggende ferdigheter slik de er integrert i kompetansemål i LK06
- Prøvenes pålitelighet (reliabilitet og validitet)
- Variert bruk av oppgavetyper, med hovedvekt på flervalgsoppgaver
- Løpende ekstern kvalitetssikring

Krav til gjennomføring av prøvene

- Gjennomføringstiden:
  - 90 minutter på 5. trinn
  - 120 minutter på 8. trinn

- Å gjennomføre prøvene skal ikke kreve spesielle forberedelser for elevene

Flervalgsoppgaver

- Nasjonale prøver har en kombinasjon av oppgavetyper som måler flere kompetanser enn om man bruker bare en oppgavetype

- Forskning om flervalgsoppgaver:
  - elevene sikres lik og rettferdig vurdering
  - gir pålitelige resultater innenfor en kortere tidsramme
  - krever mindre skriveferdigheter slik at svake elever får vist hva de kan i lesing og regning
  - variasjon skaper motivasjon!

Informasjon og veiledning

- Overordnet: Alle elever og foreldre skal få tilbakemelding om egne resultater
- Brosjyre til elever og foreldre
- Skriftlig veiledningsmateriell
  - Retningslinjer om gjennomføring av prøvene
  - Veiledning om bruk av prøveresultatene
- Ingen opplæring/kurs om nasjonale prøver i 2007. Kompetanseutvikling i vurdering for lærere tas inn som en del av direktoratets oppfølging av oppdragsbrev om individvurdering fra KD

Registrering av resultater

- Nettbasert prøveadministrasjonssystem er under utvikling.
  - Aktuelle lærere og elever må legges inn i det nye systemet
  - Generere brukernavn og passord til elektroniske prøver i lesing på engelsk
  - Registrere resultat på alle oppgaver for alle elever som gjennomfører papirbaserte prøver.
- Opplæring og skriftlig brukerveiledning

Felles skala

- Felles skala for nasjonale prøver med beskrivelser av ferdighetsnivåer

- En felles skala for to formål:
  - Ivaretakelse av brukerhensyn
  - Sammenlikning av resultater over tid på nasjonalt nivå

Sluttrapporter

- Analyse av resultatene fra nasjonale prøver
  - Representativt utvalg på landsbasis
  - Hva sier resultatene om norske elevers ferdigheter?
- Spørreundersøkelse

Offentliggjøring av resultater fra nasjonale prøver

Publisering på Skoleporten

- Åpen del: Resultater på aggregert nivå (kommune-, fylkes- og nasjonalt nivå)
- Lukket/pålogget del for skoleeier og skoleleder: Resultater på skolenivå.

Informasjon

- All informasjon om nasjonale prøver skal publiseres på direktoratets nettsider
- Nyheter
  - Statusrapport
  - Fremdriftsplan for arbeidet
  - Eksempeloppgaver
  - Krav til IT ved elektroniske nasjonale prøve i lesing på engelsk
  - Lysbilder som kan brukes i presentasjoner

Kartleggingsprøver

Nye obligatoriske kartleggingsprøver

- Formål: avdekke elevenes manglende lese- og tallforståelse på et tidlig tidspunkt i grunnopplæringen, slik at tiltak kan iverksettes
- Ny obligatorisk kartleggingsprøve i lesing på 2. trinn våren 2008
- Ny obligatorisk kartleggingsprøve i regning/ tallforståelse på 2. trinn våren 2008
  - Frivillig våren 2007
- Informasjonsskriv sendt til skolene i mars

Frivillig kartleggingsmateriell

- Behov for samordning, revisjon og supplering av dette materiellet i forhold til de nye læreplanene i Kunnskapsløftet.
- I påvente av endringer vil Utdanningsdirektoratet fortsette å tilby nåværende prøve- og kartleggingsmateriell på sine nettsider.
- Det er viktig at skoler som velger å bruke dette materiellet er bevisste på bruken, og på at disse prøvene ikke er tilpasset det nye læreplanverket.

Mer informasjon:

www.utdanningsdirektoratet.no

Prosjektleder nasjonale prøver:

Ole Christian Melhus

ocm@utdanningsdirektoratet.no